

تحلیل هفته

شماره: 38 (از 21 سرطان الی 28 سرطان 1392 ه ش)

این نشریه مجموعه از تحلیل واقعات مهم در طول یک هفته است که توسط مرکز مطالعات استراتژیک و منطقی جهت تحلیل وضعیت سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور تهیه و نشر میگردد تا نهادها و مراجع مختلف از آن مستفید گردند.

آنچه درین نشریه میخوانید:

بخش سیاسی

1. گزینه صفر؛ خروج کامل نیروهای خارجی پس از 2014 از افغانستان
  2. مجلس سنا: خطر جنگ داخلی پس از خروج کامل نیروهای امریکایی
  3. مذاکرات قطر به بن بست رسید
  4. تصویب قانون ثبت و احوال نفوس: ذکر قومیت در تذکره رد شد
-

بخش اقتصادی

1. پروژه تاپ: توافق جدید افغانستان و سه کشور منطقه برای خرید گاز

بخش سیاسی

گزینه صفر؛ خروج کامل نیروهای خارجی پس از 2014 از افغانستان

به نقل از روزنامه نیویورک تایمز مقامات آمریکایی روی گزینه ای فکر می کنند که نیروهای نظامی این کشور به صورت کامل از افغانستان خارج شوند و حتی این خروج پیش از زمان تعیین شده قبلی باشد. «گزینه صفر» زمانی در کاخ سفید مورد توجه قرار گرفت که روز 27 ژوئن در یک گفت و گوی ویدیویی میان حامد کرزی و باراک اوباما،

جملات تندی میان طرفین رد و بدل و سرانجام این گفت و گو با تلخی پایان یافت. گفته می شود زمانی این گفت و گو به تلخی گرایید که اوباما از حامد کرزی خواست تا دست از مخالفت با پروسه صلح با طالبان در قطر بردارد و در مقابل کرزی آمریکا را به حمایت از دشمنان افغانستان متهم کرد.

به نقل از خبرگزاری بُست باستان وحید مژده کارشناس مسائل سیاسی در رابطه می گوید: بنا بر گزارش نیویورک تایمز، گزینه خروج کامل نیروهای نظامی، از قبل در میان سایر گزینه های احتمالی خروج آمریکا از افغانستان قرار داشت اما این نخستین بار است که این گزینه مورد ارزیابی جدی قرار می گیرد و دلیل آن این است که ظاهراً آمریکا بیش از این تحمل ناسازگاری های حامد کرزی را ندارد و از این امر مایوس شده است.

این درحالی است که افغانستان قبلاً قرارداد استراتژیک را با آمریکا به امضا رسانده و طبق آن آمریکا وعده داده بود که دولت افغانستان را در جنگ علیه آنچه «تروریسم» نامیده شده بود، تنها نخواهد گذاشت. به همین دلیل آمریکا در صدد امضای قرارداد امنیتی با افغانستان بود که بر اساس آن تعدادی از نیروهای آمریکایی بعد از سال 2014 نیز در افغانستان باقی بمانند.

د پېښو څارونکي، ښاغلی ذاکر جلالی په دې اړه وايي: پر «صفری انتخاب» داسې مهال غور کېږي، چې یوه اوونۍ وړاندې طالب مرکچیان له قطر دفتره وتلي او خبرې اترې یې ځنډولې دي. ولسمشر اوباما د صفری انتخاب له مسئلې دوې موخې ترلاسه کولای شي: یوه دا چې د دې مسئلې څرگندونه د ښاغلي کرزي پر حکومت یو ډول فشار دی، چې که د امریکا غوښتنې ونه مني، نو امریکا به امنیتی سند لاسلیک نه کړي او له افغانستانه به خپل ټول ځواکونه آن له وخته مخکې وباسي. له بلې خوا، د صفری انتخاب خبر، قطر مېشتو طالب مرکچیانو ته هم یو شین څراغ دی؛ ځکه د طالبانو له اساسي شرطونو یو هم د بهرنیو ځواکونو بشپړ وتل دي .

مگر نښې نښانې ښيي، چې امریکا له ۲۰۱۴م وروسته په افغانستان کې د پاتېدو هیله منه نه ده. امریکا په افغانستان کې د اوو ملیاردو امریکایي ډالرو په کچه خپل تجهیزات له منځه وړي دي. اوس د وتلو او پاتېدو د ضد و نقیضو څرگندونو له لارې له مقابلو لوریو (افغان حکومت او طالبان) سره خپله لوبه کوي. تېره اوونۍ پاکستان او افغانستان ته د امریکا ځانگړي استازي، ښاغلي ډوبنز د امریکا سنا ته وویل: "له افغانستانه د سرتېرو د وتني

موضوع تر ډېره بریده له عراق سره پرتله کېږي، خو توپیر دلته دا دی چې افغانان واقعاً په دغه هېواد کې زموږ حضور ته اړتیا لري، ډېری افغانان غواړي چې موږ هلته پاتې شو او موږ هم ورسره د پاتې کېدو ژمنه کړې ده. " له یوې خوا پر «صفری انتخاب» غور او له بلې خوا دوی ورځې وروسته د ښاغلي ډوبېنز دغه وړ څرگندونې دا په ډاګه کوي، چې امریکایان د دغسې متضادو دریځونو په خپلولو سره څو لوري په تمه کوي او په اصطلاح وخت وژنه کوي.

امضای پیمان استراتژیک از سوی یک کشور ضعیف با یک ابرقدرت، بازی بیش نیست!

آقای مژده می‌گوید: حامدکرزی با امضای قرارداد استراتژیک با آمریکا احساس شادمانی می‌کرد اما در همان موقع هم کسانی که دید دقیق به مسائل داشتند، دل بستن به امضای چنین قراردادی از سوی یک کشور ضعیف با یک ابرقدرت را، فقط یک بازی می‌دانستند. در همان موقع هم این سوال مطرح شد که اگر آمریکا به تعهدات خود در باره افغانستان

عمل نکند، افغانستان چه وسیله‌ای برای وادار ساختن آمریکا به اجرای تعهداتی که در قرارداد استراتژیک پذیرفته است خواهد داشت؟ مواد قرارداد استراتژیک بیشتر شامل تعهدات اخلاقی از سوی آمریکا بود که هیچ الزامی را برای این کشور ایجاد نمی‌کرد و اکنون که به قول معروف هنوز امضای پای این قرارداد خشک نشده، آمریکا می‌گوید که من به‌راه خود خواهم رفت. گویی که هیچ قراردادی در میان نبوده است. این تنها آمریکا نیست که قرارداد استراتژیک با حامد کرزی را نادیده می‌گیرد. هندوستان هم اعلام کرده کمک‌های خود به افغانستان را به دلیل فساد اداری در حکومت افغانستان قطع می‌کند. مقامات هندی قبلاً با اعلام این موضوع که قصد ندارند سلاح جنگی به افغانستان بفروشند، کابل را مأیوس کردند.

از دید آقای مژده، مشاوران حامدکرزی به او گفته‌اند اگر آمریکا کمک به افغانستان را قطع کند، کشورهای بزرگ منطقه مانند روسیه، چین و هند حاضرند این خلأ را پرکنند. آمریکا تصور می‌کند همین طرزفکر موجب شده حامدکرزی علیه آمریکا موضع تند اتخاذ کند و به همین دلیل هند را ترغیب کرد تا این امید کابل را به یاس مبدل سازد.

خطر جنگ داخلی پس از خروج کامل نیروهای امریکایی

برخی اعضای مجلس سنا نگرانی خویش را از آغاز دوباره جنگ داخلی در افغانستان پس از خروج کامل نیروهای امریکایی پس از سال 2014 از این کشور ابراز کردند. سناتوران گفتند که اعلام گزینه صفر از سوی امریکا، مورال نیروهای مخالف دولت را قوی کرده و پس از این حملات آنان شدید تر خواهد شد و به گفته آنان

تمام دست آوردهای ده ساله نیز از بین خواهد رفت. فضل هادی مسلمیار رییس مشرانو جرگه در اخیر از ایالات متحده امریکا خواست تا به یگبارگی از خروج تمام نیروهای خود از افغانستان خود داری کند.

دکتور فضل الهادی وزین عضو شورای مرکزی جمعیت اصلاح افغانستان در مصاحبه با مرکز مطالعات

استراتژیک و منطقوی در زمینه گفت: صلح و استقرار یک نیاز اساسی در افغانستان است و وجود نیروهای خارجی یکی از موانع بزرگ استقرار درین کشور میباشد، اما خروج نیروهای خارجی به شکل منظم و پلان شده و روی یک تقسیم اوقات معین و مشخص باشد و همزمان و همگام با خروج نیروهای خارجی، روی مصالحه ملی و حل سیاسی برای بیرون رفت از بحران افغانستان کار صورت گیرد.

به نظر من اگر نیروهای خارجی به شکل غیر منظم و بی پلان افغانستان را ترک کنند و روی حل سیاسی بحران کشور تلاش صورت نگیرد، نیروهای افغان توان دفاع و تأمین امنیت را نخواهند داشت که درین صورت خطر جنگ داخلی خواهد بود و وجود نیروهای خارجی در افغانستان یک مشکل اساسی بوده و این مطالبه ملت افغانستان است که نیروهای خارجی ازین کشور بیرون شوند.

مذاکرات قطر به بن بست رسید

گفته می‌شود دلیل اصلی تنش جدید در روابط کرزی با اوباما موضوع دفتر قطر بوده است. در جریان این گفت‌وگو اوباما از کرزی خواسته به مخالفت خود با بازشدن دفتر طالبان در قطر پایان دهد و بگذارد مذاکرات صلح آغاز شود که همین مسئله موجب خشم حامدکرزی شده است. زیرا حامدکرزی بازشدن این

دفتر زیر نام و بیرق «امارت اسلامی» را دسیسه‌ای از سوی دشمنان خوانده بود که می‌خواستند با به رسمیت شناختن حکومت موازی، افغانستان را تجزیه کنند.

د قطر دفتر موقتي ٲرل کېدل ٲبېعي ده!

د پېښو څارونکي، ښاغلي ډاکر جلالي وايي، چې مذاکرات د دوو لوريو ترمنځ، بيا د دوو داسې دښمنانو ترمنځ چې دولس کاله له يوه بل سره په جگړه اخته دي، څه اسانه چاره نه ده. آن د خبرو اترو له دوام سره هم جگړه موازي روانه ده. په دغه ډول حالت کې، د قطر دفتر موقتي ٲرل کېدل د ډېرې اندېښنې خبره نه ده. قطر دفتر ته دواړه غاړې، طالبان او متحده ايالات اړتيا لري. له بلې خوا، د ولسمشر کرزي د دفتر رئيس، عبدالکريم خرم ويلي، چې امريکا تر اوسه له ۲۰۱۴ کال وروسته په افغانستان کې د امنيت د ٲينگښت او له دغه هېواد سره د مالي مرستو ضمانت نه دی کړی. امريکا د صفرې انتخاب د خبر له خپرېدو سره او د دې فشار له لارې کولای شي، ښاغلي کرزي د قطر دفتر ملاتړ ته اړباسي. طالبانو هم داسې څرگندونې نه دي کړي، چې د قطر بهير د بيا پيل هيلې مراوې کړي.

وحید مژده می‌گوید: مقامات طالبان در قطر می‌گویند بر اساس توافقی که بین ما و آمریکایی‌ها در اسلو پایتخت نروژ حدود سه ماه قبل صورت گرفت، آمریکا پذیرفت که این دفتر زیر نام امارت اسلامی گشایش یابد. اگر آمریکا تعهدی با کرزی درباره نام و بیرق این دفتر داشت ارتباطی به ما ندارد و این مسئله را باید آمریکا و کرزی بین خود حل کنند زیرا آمریکایی‌ها در مذاکرات‌شان با ما، محدودیتی را مشخص نکردند. به گفته این منبع، طالبان درباره مذاکرات صلح صادق بودند اما این دومین بار است که آمریکا از موضع خود عقب‌نشینی می‌کند و به تعهدات خود با ما پشت پا می‌زند.

سیاستمداران آمریکایی مردمان دو رو هستند

این مقام طالب درباره تهدید جان کری که گفته اگر طالبان به مذاکره حاضر نشوند، آمریکا مجبور خواهد بود این دفتر را ببندد اظهار کرد که سیاستمداران آمریکایی مردمانی دو رو هستند. آن‌ها نزد ما التماس می‌کنند اما لهجه شان در برابر رسانه‌ها طور دیگری است. حکومت افغانستان در سال‌های بعد از 2001 در حرکت به سوی صلح با مخالفان مسلح، هیچ برنامه

عملی نداشته‌اند. یکی از دلایل این بی‌اعتنایی به صلح از سوی حکومت افغانستان را می‌توان ناشی از تعهدات کشورها در کنفرانس‌های متعدد که آمریکا در صدر آن قرار داشت و همه ساله درباره افغانستان دایر می‌شد دانست. در این کنفرانس‌ها کشورهای شرکت‌کننده به این مسئله تاکید داشتند که بعد از سال 2014 افغانستان را تنها نخواهند گذاشت. این ذهنیت در ارکان حکومت افغانستان که «دنیا با ماست و بنابراین ما در برابر مخالفان مسلح در موضع قوت قرار داریم»، موجب غافل ماندن حکومت کابل و عامل این مسئله شد تا برنامه حکومت افغانستان در صلح با طالبان، از خواست تسلیمی از آنان فراتر نرود. هرچند در طول سال‌های بعد از به قدرت رسیدن اوباما، روابط میان کرزی و آمریکا بارها به تنش کشیده شده اما این بار به نظر می‌رسد که قضیه بسیار جدی‌تر است. یک احتمال این است که آمریکا تصمیم گرفته حامد کرزی را از موضعی که خود او می‌خواهد (یعنی به عنوان یک رییس‌جمهوری مستقل شناخته شود نه یک کارگزار دست‌نشانده) پایین آورد تا خواست‌های آمریکا را از قرارداد امنیتی گرفته تا قبول دفتر سیاسی امارت اسلامی در قطر بپذیرد. امکان دوم این است که آمریکا در افغانستان شکست خورده و خواهان فرار آبرومندان از این کشور است. در این میان ناسازگاری‌های کرزی بهانه‌ای بیش نیست. آمریکا قبلاً با همین ترفند نیروهای خود را از عراق خارج کرد و دلیل خروج را تصمیم پارلمان عراق قلمداد کرد. این‌که کرزی برای کاخ سفید بهانه است یا مشکل، در چند روز آینده مشخص خواهد شد.

تصویب قانون ثبت احوال و نفوس: ذکر قومیت در تذکره رد شد

طرح قانون ثبت احوال و نفوس افغانستان که در آغاز سال روان از سوی وزارت عدلیه به شورای ملی ارسال شده بود، روز دو شنبه پس از برخورد فیزیکی میان مخالفان و طرفداران با رد ذکر قومیت در تذکره‌های الکترونیکی، این قانون در ولسی جرگه به تصویب رسید.

خانم بلقیس روشن عضو مجلس می‌گوید: در تذکره‌های الکترونیکی باید افغان نوشته شود و هیچ‌کسی نباید بازیچه حرف‌های کشورهای دیگر شود از این رو دامن زدن به مسائل قومی کار بسیار اشتباه بوده و هر کسی در این اعمال دست دارد افغان نه بلکه مزدور اجنبیان است. **محترم دکتور رحمت الله زاهد، رئیس نهاد جوانان مسلمان افغانستان (نجم) در زمینه چنین ابراز نظر میکند:**

درین مقطع زمانی که ما افغانها نیاز به وحدت و یک پارچگی داریم باید از تمام اسبابی که منجر به فروپاشی ملت واحد ما میگردد جلوگیری شود.

مسئله‌ی نوشتن و ذکر ملیت در تذکره اهمیت ندارد که بالای آن در پارلمان جنجال صورت بگیرد، به نظر ما نوشتن ملیت در تذکره مخالف وحدت ملی است، زیرا هر کسیکه تذکره هویت افغانستان را دارد او افغان است و تذکره هویت او ثابت کننده ملیت اوست، پس چی ضرور است که ملیت ذکر شود؟ و درین مقطع زمانی که اختلافات قومی در کشور ما وجود دارد و دشمنان ملت به عمیق ساختن اختلافات قومی و نژادی دامن میزنند، با ذکر ملیت در تذکره، اختلافات دیگر هم بیشتر خواهد شود.

و دکتور فضل الهادی وزین آگاه امور سیاسی می‌گوید: در اکثریت کشورهای دنیا مسئله‌ی نوشتن ملیت و یا قومیت در تذکره، مهم قلمداد نمیشود و منسوبیت اتباع یک کشور تعلق میگیرد به همان هویت ملی ایشان. و این جای تأسف است که نمایندگان ملت افغانستان درین حالت بحرانی کشور، خود را مصروف مسائلی میسازند که منفعتی به دنبال ندارد.

پروژه تاپی: توافق جدید افغانستان و سه کشور منطقه برای خرید گاز

توافق نامه احداث پایپ لاین انتقال گاز ترکمنستان از طریق افغانستان به پاکستان و هندوستان که به نام پروژه تاپی یاد می شود، امضاً شد.

وحیدالله شهبانی وزیر معادن گفت: در سال ۲۰۱۴ میلادی یک کنسرسیوم بنام تاپی لمتد به وجود می آید و چهار کشور ترکمنستان، افغانستان، پاکستان و هند و کمپنی های بین المللی دیگر سرمایه گذاری می کنند.

"سرمایه گذاری در ساختن پایپ لاین بین ۸ تا ۱۱ میلیارد دالر پیش بینی شده است و کار ساختمانی تا پایان سال ۲۰۱۶ ختم می شود و در شروع سال ۲۰۱۷ بهره برداری شروع می شود".

جوجی توکیشی رییس بانک انکشاف آسیایی گفت من فکر می کنم که این یک فرصت خوب است برای افغانستان که به پای خود ایستاده شود. اقتصاد فعلی افغانستان متکی به کمک های بین المللی و نظامی است. بعد از ۲۰۱۴ چهره واقعی افغانستان آشکار می شود. این در حالیست که بانک آسیایی سکرتیریت پروژه تاپی را به عهده دارد.

مزایای فراوان اقتصادی این پروژه

سیف الدین سیحون، استاد فاکولته اقتصاد پوهنتون کابل می گوید: اولتراز همه بالا رفتن عایدات دولت از طریق دریافت فیس (پول) ترانزیت است.

به نظر سیحون ایجاد شغل برای مردم منطقه، رسانیدن برق و انرژی به مردم و همچنان بالا رفتن اهمیت اقتصادی و ستراتیژیک افغانستان در کشورهای آسیای میانه و آسیای جنوبی دیگر مزایای پروژه انتقال پایپ لاین گاز تاپی است.

محترم استاد نصیر احمد نویدی، رئیس شورای مرکزی جمعیت اصلاح می گوید: شکی نیست که پروژه تاپی برای هر چهار کشور به گونه های متفاوت پروژه‌ای با ارزش بوده و تطبیق آن گامی مهم در جهت تقویت همکاری های منطقه‌ای نیز به شمار می رود، اما برای افغانستان که درحال حاضر اقتصاد آن کاملاً به بیرون متکی می باشد، این پروژه اهمیت حیاتی تر دارد. قرار است با تکمیل این پروژه حد اقل ولایات چهارگانه افغانستان هرات، فراه، هلمند و قندهار از نعمت گاز برخوردار گردیده و برای ده ها هزارتن زمینه کاربه وجود بیاید.

پروژه تاپی بیشتر از ۱۷۳۵ کیلومتر طول دارد که حدود ۷۰۰ کیلومتر پایپ لاین از داخل افغانستان میگذرد. این پایپ لاین از طریق بندر سپین بولدک به پاکستان و از آنجا به جانب هند تمدید می یابد.